

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гжрр 30/21
11.2.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Миљуш и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца ДОО “Дуга” Вршац, Ритишево, Валерија Докна 22-26, чији је пуномоћник Драган Милановић, адвокат из Вршца, Војнички трг 1, против тужене Републике Србије, Високог савета судства, Привредног суда у Панчеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, Гимназијска 7, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Панчеву Прр1 5/20 од 28.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 11.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Вишег суда у Панчеву Прр1 5/20 од 28.12.2020. године у ставу првом изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена Република Србија, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву, да тужиоцу ДОО “Дуга” Вршац на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ од 5.828.984,43 динара, као **НЕОСНОВАН** и у ставу другом изреке тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац ДОО “Дуга” Вршац да туженој Републици Србији накнади трошкове парничног поступка у износу од 67.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву Прр1 5/20 од 28.12.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ од 5.828.984,43 динара који износ представља висину неисплаћеног потраживања тужиоца утврђеног закључком о листи потраживања Привредног суда у Панчеву

30/21

Посл.бр.Ст.40/2010 од 16.10.2020. године, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе 04.06.2020. године па до коначне исплате, умањен за евентуално наплаћене износе по том основу а који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије одређених за рад судова. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 165.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, тужилац је ослобађен од плаћања судске таксе.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући је, како произлази из садржине жалбе, у ставу првом и другом изреке из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба тужене основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног суда у Панчеву Ст. 40/10 од 26.04.2010. године отворен је стечајни поступак над стечајним дужником Друштвеним предузећем за пољопривредну производњу "Вирт" п.о. Вршац. У овом поступку тужилац је пријавио потраживање из пословног односа са стечајним дужником и то по основу уговора закљученог између тужиоца и ДП "Вирт" дана 02.03.2001. године, које потраживање је коначно је утврђено закључком Привредног суда у Панчеву Ст. 40/10 од 16.09.2010. године у трећем исплатом реду у укупном износу од 5.828,984,43 динара од чега главни дуг износи 1.078.657,10 динара, а законска затезна камата обрачуната на главни дуг до отварања стечајног поступка износи 4.750.327,13 динара. Потраживање тужиоца у целости није намирено. Правноснажним решењем Привредног суда у Панчеву Р4 ст.1312/19 од 08.11.2019. године увојен је захтев предлагача, овде тужиоца и утврђено је да је у поступку који се води пред Привредним судом у Панчеву Ст. 40/2010, повређено право предлагача на суђење у разумном року и истовремено је наложено стечајном судији да у остављеном року предузме потребне радње да би се приступило уновчењу имовине стечајног дужника. Наведеним решењем утврђено је да постоји дуже трајање стечајног поступка услед непостојања сарадње стечајног управника са Агенцијом за реституцију и РГЗ-СКН, односно услед немогућности добијања тражене документације од стране надлежних државних органа конкретно РГЗ СКН Вршац, што онемогућава обраћање Агенцији за реституцију у циљу добијања потврда да ли за имовину стечајног дужника има поднетих захтева за реституцију, а што доводи до немогућности уновчења имовине стечајног дужника. Стечајни дужник је у моменту отварања стечајног поступка био друштвено предузеће.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је са позивом на одредбе члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних

30/21

слобода, члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, члана 32. и 58. Устава РС, члана 4, 31. и 33. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 172. ЗОО оценио да је тужбени захтев основан, имајући у виду да је орган тужене - Привредни суд у Панчеву неделотворно спровео стечајни поступак због чега је потраживање тужиоца остало ненамирено и због чега тужиоцу припада право на накнаду имовинске штете у износу који му је признат, а није наплаћен у стечајном поступку. По налажењу првостепеног суда постоји објективна одговорност тужене за имовинску штету коју тужилац трпи због повреде права на суђење у разумном року при чему понашање - пропуштање суда и других државних органа и неделотворно поступање представља узрочно-последичну везу између радњи тужене и штете коју тужилац трпи посебно имајући у виду да је на држави обавеза и одговорност да предузме све неопходне мере и обезбеди учешће целог свог апарата како би се стечајни поступак као поступак колективног намирења стечајних поверилаца спровео у разумном року и спречила повреда на имовину стечајних поверилаца. Одлучујући о траженој камати, првостепени суд је сагласно одредби члана 277. и 324. ЗОО, а имајући у виду природу предметног потраживања нашао да тужиоцу припада законска затезна камата од дана подношења тужбе суду као дана започињања парничног поступка, ког момента је тужена позвана да тужиоцу надокнади претрпљену имовинску штету.

По оцени Апелационог суда, побијана одлука се не може прихватити као правилна, јер првостепени суд приликом њеног доношења није правилно применио материјално право.

Чланом 31. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да странка може поднети тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење (став 1); да поред одредаба закона којим се уређују облигациони односи, суд примењује и мерила за оцену трајања суђења у разумном року из члана 4 (став 2); да је одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року објективна (став 3).

Дакле, поред постојања правноснажне одлуке којом је утврђена повреда права на суђење у разумном року, нужни предуслов за одговорност тужене јесте да је тужилац претрпео имовинску штету због повреде права на суђење у разумном року и постојање узрочно-последичне везе између претрпљене штете и повреде права на суђење у разумном року. Узроком се може сматрати само узрок који је адекватно подобан да доведе до настанка имовинске штете, због чега би тужилац имао право на накнаду материјалне штете која је директна последица повреде права на суђење у разумном року, односно која је настала као последица непримерено дугог трајања поступка.

У конкретном случају, тужилац тврди да му је неефикасним вођењем стечајног поступка повређено право на суђење у разумном року и истовремено причињена имовинска штета чију висину је определио у износу потраживања према Друштвеном

30/21

предузећу за пољопривредну производњу “Вирт” из Вршца, које у стечајном поступку није оспорено. Међутим, по оцени овог суда, тужилац, на коме је био терет доказивања чињенице да је штета за њега настала управо због дугог трајања стечајног поступка, као и висине на тај начин проузроковане штете, у погледу ових чињеница није предложио одговарајуће доказе. Наиме, тужилац је био дужан да докаже да је стечајни дужник у тренутку покретања стечајног поступка имао довољно средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате тужилац своје потраживање могао да наплати у целини да је суд ефикасно поступао, те да је услед неефикасног вођења стечајног поступка имовина стечајног дужника умањена до те мере да је тужиоцу онемогућено намирење потраживања, или да је услед поступака стечајног суда онемогућен да оствари неку корист која се по редовном току ствари могла очекивати, а што тужилац није учинио. На овај начин, тужилац би доказао узрочно-последичну везу између дугог трајања поступка и имовинске штете која је за тужиоца настала. Притом, мора се имати у виду да стечајни поступак по својој природи носи ризик да потраживања стечајних поверилаца не буду намирена у целисти, а посебно потраживања оних стечајних поверилаца који се налазе у нижим исплатним редовима, због чега се доказна активност тужиоца у погледу висине претрпљене имовинске штете не може ограничити на достављање Закључка о листи утврђених и оспорених потраживања, већ подразумева додатно ангажовање у циљу утврђивања висине стварно претрпљене имовинске штете.

Првостепени суд је у овом спору правилно утврдио чињенично стање, али на њега није правилно применио материјално право, с обзиром да није узео у обзир да тужилац није доказао узрочно-последичну везу између дугог трајања стечајног поступка и настале имовинске штете, као ни висину на тај начин евентуално претрпљене штете, Апелациони суд у Београду је применом одредбе члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, чланова 154, 155. и 172. Закона о облигационим односима и члана 231. Закона о парничном поступку оценио да тужбени захтев није основан, те је применом члана 394. став 1. тачка 4. Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром да је преиначена одлука о главној ствари, преиначена је и одлука о трошковима спора применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, па су туженој, која је у спору успела, применом одредаба чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку досуђени трошкови на име састава одговора на тужбу у износу од 22.500, динара и састава жалбе у износу од 45.000,00 динара све одмерено по Адвокатској тарифи, у складу са одредбом члана 162. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Мاستиловић, с.р.**

За тачност отправка

5

Гж рр

30/21

Управитель писарнице
Јасмина Ђокић